

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 610/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 71/2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 71/2013 o ich odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cbs 9/2003-804 z 20. augusta 2013.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti okrem iného uvádzajú:

«Sťažovatelia majú aktuálne postavenie odvolateľov v odvolacom konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky od 27. novembra 2013 pod č. k. 2 Obo/71/2013 proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cbs/9/2003-804 zo dňa 20. 08. 2013 (príloha č. 11), ktorý nekoná efektívne, je nečinný, je pasívny, za viac ako 1 rok a 8 mesiacov vo veci nevykonal žiaden relevantný úkon smerujúci k prejednaniu a rozhodnutiu veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a teda rozhodnutiu v „primeranej lehote“, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov o výsledok konania majúceho charakter z pohľadu rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva už ako extrémne dlhého súdneho konania od 11. júla 2003.

Až po podaní sťažnosti sťažovateľov listom zo dňa 10. 07. 2015 predsedníčke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky... porušovateľ doručil sťažovateľom dňa 14. 08. 2015 s výrazným odstupom až viac ako 1 roka a 8 mesiacov vyjadrenie odporcu k nimi podanému odvolaniu, doručeného Krajskému súdu v Košiciach už dňa 18. 10. 2013... krajský súd si túto povinnosť bezodkladne nesplnil, preniesol túto povinnosť na najvyšší súd –, čo dokumentuje, že porušovateľ sa o vec doposiaľ (do podania sťažnosti na prieťahy

predsedníčke súdu) nezaujímal, nekonal a nekoná o odvolaní s urýchlením, porušil zásadu rýchlosti súdneho konania – ust. §-u 6 Občianskeho súdneho poriadku, čo malo a má u sťažovateľov za následok vznik nemajetkovej ujmy, vyvolania a udržiavania u nich pocitov bezmocnosti, beznádeje, strádania, útrap.

Stav ich právnej neistoty o výsledok odvolacieho konania trvá aj v čase podania tejto ústavnej sťažnosti...

Predsedníčka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky listom zo dňa 10. 07. 2015 nereagovala.

Porušovateľ ani ku dňu podania tejto sťažnosti vo veci nerozhodol. Vec je teda v nerozhodnutom stave, nie vinou sťažovateľov, viac ako 1 rok a 8 mesiacov.

Vec je pritom dľa právneho názoru sťažovateľov jednoduchá, po právnej i skutkovej stránke nezložitá, pre sťažovateľov má mimoriadny význam...

Sťažovatelia tvrdia, že dĺžka doterajšieho konania/nekonania porušovateľom od 27. 11. 2013 o ich odvolaní zo dňa 27. 09. 2013 nespĺnila požiadavku primeranej lehoty podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, odporuje požiadavke na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Porušovateľ nekoná plynulo a efektívne, porušil zásadu rýchlosti súdneho konania.»

Ústavný súd konštatuje (v zmysle príloh priložených k sťažnosti), že sťažovateľom bola 14. augusta 2015 doručená odpoveď predsedníčky senátu najvyššieho súdu na ich sťažnosť na prieťahy v konaní z 20. júla 2015, v ktorej sa uvádza: „*Pre nadpriemerný nápad vecí v roku 2012 a nasledujúce nie je možné v senáte 2 O vybavujúcom predmetnú vec žalobcov ukončiť niektoré veci napadnuté na Najvyšší súd Slovenskej republiky v roku 2013 v primeranej lehote. Veci sú vybavované priebežne v poradí ako napadli. Predpokladaný termín ukončenia napadnutej veci žalobcov je v mesiaci august – september 2015.*“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ],
[REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov
zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote
podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom
Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené boli.

2. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. k. 2 Obo/71/2013
prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]
a [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume po 3.000,- eur (slovom: tritisíc
eur), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky... povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov
od právoplatnosti nálezu.

4. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]
a [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 900,- eur, ktorú
je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet ich právnej zástupkyne
JUDr. Emília Korčeková do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb
alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,
alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,
ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom,
ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona
Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu
Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších
predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti
navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona
o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovatelia namietajú, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 71/2013 došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Vychádzajúc zo sťažnosti sťažovateľov, ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ide o konanie prebiehajúce na najvyššom súde, ktoré do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu trvá necelých 21 mesiacov. Ústavný súd poukazuje na to, že najvyšší súd vo veci koná ako súd odvolací, úlohou ktorého je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto najvyšší súd spravidla nevykonáva vo veci procesné úkony (§ 213 Občianskeho súdneho poriadku) ani nie je povinný nariadiť pojednávanie (§ 214 Občianskeho súdneho poriadku). To však nevyhnutne neznamená, že odvolací súd je v odvolacom konaní nečinný a koná neefektívne (III. ÚS 216/2015). Ústavný súd nespochybňuje tvrdenie sťažovateľov, že najvyšší súd mohol v namietanom konaní postupovať aj efektívnejšie, napriek tomu ale zastáva názor, že prieťahy v postupe najvyššieho súdu nemožno v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci kvalifikovať ako zbytočné prieťahy, a teda porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Navyše, predsedníčka senátu najvyššieho súdu v prípise z 20. júla 2015 pripojenom k sťažnosti (sťažovateľom bol doručený 14. augusta 2015) uviedla, že predpokladaný termín skončenia napadnutej veci je v mesiaci august – september 2015, napriek tomu sťažovatelia 20. augusta 2015 doručili sťažnosť ústavnému súdu.

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že postup najvyššieho súdu v namietanom konaní nie je poznamenaný prieťahmi takej intenzity, že by ich bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľov.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak najvyšší súd bude v ďalšom priebehu namietaného konania nečinný, resp. bude konať neefektívne, odmietnutie sťažnosti nebráni tomu, aby sa sťažovatelia opätovne uchádzali prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2015